

## HPV JA EMAKAKAELAVÄHI VASTU VAKTSINEERIMINE

ECCA toetab emakakaelavähi esinemise vähenemist Euroopas, tõstes teadlikkust emakakaelavähist ning tutvustades haiguse vältimise abinõusid. Tuginedes uurijate, arstide ja rahvaterviseorganisatsioonide kogemusele on ECCA valmistanud ette:

### Infolehed

- Emakakaelavähi sõeluuring
- Inimese papilloomviirus (HPV) ja emakakaelavähk
- Jälgimine ja ravi, kui Pap-testi vastus ei ole korras
- HPV ja emakakaelavähi vastu vaksineerimine

### Brošüürid

- Kõik, mida pead teadma emakakaelavähi vältimise kohta
- Kõik, mida pead teadma, kui Pap-testi vastus ei ole korras

### Lisainformatsiooni saamiseks

- 📧 Külastage meie kodulehte: [www.ecca.info](http://www.ecca.info)
- ✉️ Küsimused võib saata meiliaadressil: [info@ecca.info](mailto:info@ecca.info)

L4\_EE\_EE\_A

terav/erdj Photos : Getty Image / Stockbyte

- Vaksineerimine annab väga tõhusa kaitse kahe levinuma HPV tüübi, HPV 16 ja 18, vastu, mis põhjustavad umbes 2/3 emakakaelavähi juhtudest ja paljusid pap-testi kõrvalekaldeid, kuid ei kaitse kõigi HPV tüüpide eest, mida emakakaelavähi arenguga seostatakse.
- Vaksineerimine hoiab esmajoonel ära nakkuse tekke. Seetõttu annavad need parima kaitse siis, kui vaksineerimine toimub enne seksuaalelu alustamist.
- Teadaolevalt ei kaitse vaksineerimine haiguse eest sellisel juhul, kui te olete vaksineerimise hetkeks juba HPV 16 või 18 nakatunud. Seetõttu võib naistel, kes on juba seksuaalselt aktiivsed, vaksineerimise kasutegur väiksem olla, kuna nad võivad olla nakatunud ühe või mõlema viirusetüübiga.
- Olemasolev vaktsiin on osutunud ohutuks, kliinilistes uuringutes on ilmnunud ainult kerged reaktsioonid, mis on iseloomulikud igale vaksineerimisele.
- **HPV vastu vaksineerimine vähendab emakakaelavähi tekkeriski, kuid ei välista seda. Isegi siis, kui te olete vaksineeritud, on oluline jätkata regulaarset emakakaela skriiningtestide tegemist.**

- Mis on emakakaelavähk?
- Miks vaksineerida?
- Kes peaks laskma ennast vaksineerida?
- Kas vaksineerimine annab emakakaelavähi vastu täieliku kaitse?
- Kui kaua vaktsiin kaitseb?
- Kas poisid või mehed peaksid ennast vaksineerima?
- Kas vaksineerimine on ohutu?

## HPV JA EMAKAKAELAVÄHI VASTU VAKTSINEERIMINE

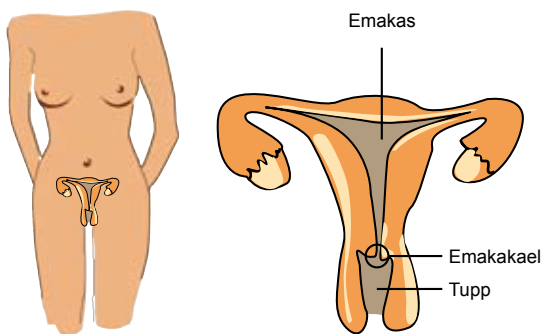


Euroopa Emakakaelavähi Ühing



## Mis on emakakaelavähk?

Emakakaelavähk areneb emakakaelas, mis on emaka tuppe avanev osa. Vähk tekib siis, kui emakakaela rakud nakatuvad HPVga, rakkudes tekivad muutused ja need hakkavad kontrollimatult kasvama.



## Miks vaktsineerida?

On näidatud, et vaktsineerimine hoiab tõhusalt ära:

- nakatumise vaktsiinis sisalduvate HPV tüüpidega 16 ja 18, mis on kõige sagedamini vähki põhjustavad HPV tüübid;
- emakakaela rakkude muutused, mida need viirustüübid põhjustavad.

Seetõttu vähendab vaktsineerimine tõenäosust, et tekib vajadus ravida emakakaela rakulisi muutusi, ja see peaks alandama vähi tekkeriski.

Üks vaktsiin kaitseb ka HPV tüüpide 6 ja 11 vastu, mis põhjustavad kõige sagedamini tüükaid suguelunditel.

## Kes peaks laskma ennast vaktsineerida?

Praegused vaktsiinid hoiavad esmajoonel ära HPV nakkuse tekke. Need annavad parima kaitse siis, kui vaktsineerida enne seksuaalelu alustamist, näiteks 11- kuni 13-aastaseid tüdrukuid. HPV on aga väga levinud ja paljud naised nakatuvad sellega varsti pärast seksuaalelu

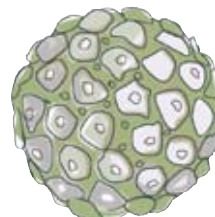
algust. Seetõttu võib seksuaalselt aktiivsetel teismelistel ja naistel vaktsiini tõhusus väiksem olla.

Eestis soovitatakse alustada vaktsineerimist alates 11 eluaastast.

## Kas vaktsineerimine annab emakakaelavähi vastu täieliku kaitse?

Naistel, kes ei ole veel nakatunud vaktsiinis sisalduvate HPV tüüpidega, hoiab vaktsiin tõhusalt ära need emakakaela rakulised muutused, mida nimetatud HPV tüübid põhjustavad. Kuid teadaolevalt ei kaitse need vaktsiinid naisi, kes vaktsineerimise ajaks on nakatunud HPV tüüpidega 16 või 18. Samuti ei kaitse vaktsiinid kõikide teiste HPV tüüpide eest, mis võivad emakakaelavähki põhjustada.

**Seetõttu ei taga vaktsineerimine emakakaelavähi vastu täielikku kaitset. Isegi juhul, kui te olete vaktsineeritud, tuleb jätkata regulaarset emakakaela skriiningtestide tegemist, et avastada emakakaela rakulisi muutusi varases staadiumis, kus neid saab vähi tekke ennetamiseks kergelt eemaldada.**



Inimese papilloomiviirus (HPV): emakakaelavähi põhjustaja

## Inimese papilloomiviirus (HPV) ja emakakaelavähk

Umbes 40 inimese papilloomiviiruse (HPV) tüüpi nakatavad suguelundeid. Mõned neist tüüpidest võivad põhjustada muutusi emakakaelarakkudes, mis võivad areneda emakakaelavähiks. Kõige levinumad emakakaelavähiga seotud HPV tüübid on 16 ja 18, põhjustades umbes 2/3 haigusjuhtudest ja paljusid kõrvalekaldeid pap-testi tulemustes. Teised HPV tüübid võivad põhjustada genitaaltüükaid. HPV tüübid 6 ja 11 põhjustavad suurema osa genitaaltüügaste juhtudest, kuid ei tekita emakakaelavähki.

Suguelundite HPV võib levida mistahes liiki seksuaalse

## Kui kaua vaktsiin kaitseb?

Olemasolevat vaktsiini manustatakse kuue kuu jooksul kolme süstina. Praeguseks on teada, et vaktsineerimine kaitseb hästi vaktsiinis sisalduvate HPV tüüpide ja nende põhjustatud haiguste eest vähemalt viie aasta vältel – nii kaua on praeguseks kliiniliste uuringute käigus naisi jälgitud. Käimasolevad uuringud selgitavad välja

## Kas poisid või mehed peaksid ennast vaktsineerima?

Mehed ei haigestu küll emakakaelavähki, kuid nad võivad HPV oma partneritele edasi anda.

Eestis on vaktsineerimine soovituslik 11- kuni 15-aastastele poistele. Siiski ei ole veel teada, kas vaktsiinid hoiavad ära meeste nakatumise HPVga, mistõttu teostatakse praegu selle väljaselgitamiseks uuringuid.

## Kas vaktsineerimine on ohutu?

Vaktsineerimine on osutunud ohutuks. Kliinilistes uuringutes on ilmnunud ainult kerged reaktsioonid, mis on iseloomulikud igale vaktsineerimisele (süstekoha paistetus, sügelus, punetus süstekohal, ning harvem palavik, iiveldus ja pearinglus).

Rasedatele HPV vastast vaktsiini ei soovitata.

kontakti teel. Viirus on väga levinud ja sellega võib nakatuda igal ajal, kuid enamasti nakatub HPVga varsti pärast seksuaalelu algust. Õnneks suudab enamasti inimesi HPV tõrjuda ja viirus taandub ilma häireid põhjustamata 24 kuu jooksul. Kui naisel on HPV, võib see põhjustada pap-testi tulemuste kõrvalekaldeid, kuid ka need taanduvad tavaliselt viiruse kadudes.

Probleem tekib siis, kui HPV ei taandu naise organismis. Sellisel juhul võivad rakulised muutused, mida skriiningu käigus ei avastata ega eemaldata, aja jooksul emakakaelavähiks areneda. Praegu ei osata veel öelda, kellel viirus taandub, ja kellel mitte.